

c. ř. s. a § 150 jedn. ř. podává se rekurs v jednom vyhotovení; podle § 150 j. ř. odpůrce stěžovatele nemá býti o podání stížnosti ani o jejím předložení rekursnímu soudu zpraven, pokud zákon jinak nenařizuje, což platí též o dovolacím rekursu. Z předpisů těch vyplývá, že odpůrce stěžovatele nemůže podle zákona zvláštním podáním vyvracet důvody rekursu a že tu neplatí obdoba ustanovení §§ 468 druhý odstavec a 507 druhý odstavec c. ř. s. Bylo tudíž »vyjádření« vymáhající strany k dovolacímu rekursu povinného rovněž jako nepřipustné odmítnouti.

Čís. 12932.

Úrazové pojištění dělnické.

Jednající ředitel těžářstva není třetí osobou ve smyslu § 47 zák. o úraz. poj. děln., nýbrž jest osobou zmíněnou v § 45, druhý odstavec, téhož zákona, jež ručí za následky úrazu jen, přivodila-li úraz zúmyslně.

Při podnikových úrazech platí o ručení za úrazy zvláštní předpisy úrazového zákona, nikoliv všeobecné ustanovení § 1315 obč. zák.

Nejde o hrubé zavinění závodního inženýra, domáhal-li se, avšak bezvýsledně, u správy závodu opatření ochranných přístrojů a zařízení.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv I 1298/31.)

Syn žalobců byl usmrcen při důlním neštěstí. V té době byl žalovaný F. jednajícím ředitelem, žalovaný G. závodním inženýrem těžářstva. Žaloba o náhradu škody byla řízena proti těžářstvu, proti F-ovi a proti G-ovi. Procesní soud první stolice žalobu proti těžářstvu zamítl, uznal však žalobní nárok důvodem po právu proti F-ovi i proti G-ovi. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobců, vyhověl však odvolání žalovaného F-a a G-a a neuznal žalobní nárok proti nim důvodem po právu. Důvody: K o d v o l á n í ž a l o b c ů: Nesporno je mezi žalobci a žalovaným těžářstvem a F-em, že u usmrceného syna žalujícího šlo o úraz podnikový. Za úraz podnikový ručí však žalované těžářstvo jako podnikatel jen podle ustanovení úrazového zákona (zák. ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z r. 1888), tedy jen, kdyby byl jeho správní orgán (F.) způsobil smrt syna žalujících zúmyslně (§ 46). Že však smrt jejich syna byla způsobena zúmyslně žalobci nedokázali, ba ani to ve sporu netvrdili. Ustanovení § 1315 obč. zák. se žalobci na odůvodnění náhradního nároku proti žalovanému těžářstvu dovolávají nemohou, poněvadž při podnikových úrazech platí o ručení za úrazy zvláštní předpisy úrazového zákona, nikoli všeobecné ustanovení § 1315 obč. zák. Z toho důvodu nebylo u žalovaného těžářstva vůbec třeba řešiti otázku nezdatnosti jejího zaměstnance G-a, neboť, i kdyby byl skutečně nezdatný, nemohli by žalobci na žalovaném těžářstvu žádati za usmrcení svého syna náhradu. Je proto rozsudek procesního soudu, pokud jde o žalované těžářstvo, správný a nelze mu nic vytknouti.

K o d v o l á n í ž a l o v a n é h o F - a: Není sporu o tom, že usmrcený syn žalobců byl proti úrazu pojištěn a že šlo tedy u něho o úraz podnikový, a dále, že žalovaný F. byl v době neštěstí jednajícím ředitelem spolužalovaného těžářstva. Pak však jest na případ použití ustanovení

úrazového zákona. Podle horního zákona je těžařstvo spolkem (§ 138), který si musí k vedení svých věcí zřídit ředitelstvo s představenstvem (§ 144). Ředitelstvo je správním orgánem těžařstva, jehož obor působnosti musí býti v rámci ustanovení § 146 hor. zák. přesně vymezen a patří k jeho pravomoci, by za těžařstvo, jež jako osoba právnická samo jednati nemůže, jednalo a je zastupovalo (§ 146). Žalovaný F. jako jednající ředitel těžařstva nepatří však ke třetím osobám, o nichž mluví § 47 úrazového zákona, nýbrž k osobám, o nichž se děje zmínka v § 45 čís. 2 tohoto zákona a bylo by proto lze činiti za jeho jednání zodpovědným jen těžařstvo, za které jednal, to však jen tehdy, kdyby byl jednal úmyslně. V souzeném případě však o úmyslnosti mluvit nelze. Ustanovení § 1315 obč. zák. na ručení podnikatele za podnikový úraz použití nelze, jak již bylo vyloženo. Totéž platí, je-li podnikatelem osoba právnická, jakož tomu je i v souzeném případě, i pro toho, kdo za právnickou osobu jedná, tedy i pro žalovaného F-a. Za tohoto stavu věci nemůže však napadený rozsudek, jenž uznává ručební povinnost tohoto žalovaného za podnikový úraz, obstáti.

K o d v o l á n í ž a l o v a n é h o G - a: Soud procesní spatřuje hlavní zavinění u žalovaného G-a v tom, že, když se mu nepodařilo docílit u správy závodu pro důl potřebných bezpečnostních opatření, měl správu dolu složit a tak zabránit, by se na dole dále nepracovalo. Toto stanovisko je však právně mylné a nemůže obstáti. Ve směru tom jest především vytknouti, že ani žalobci sami z tohoto opomenutí svůj nárok nečerpají a že proto z něho neměl ani soud procesní při rozhodnutí vycházeti. I kdyby však žaloba o tuto skutečnost opřena byla, nebylo by lze ji žalovanému přičísti za vinu a jest naopak říci, že by se byl žalovaný dopustil hrubého zavinění, kdyby se byl zachoval tak, jak to napadený rozsudek na něm požaduje, neboť, kdyby byl žalovaný své místo opustil, mohlo dojít ke koncům ještě horším. Mimo to by byl žalovaný tímto způsobem smlouvu porušil a ručil by spolužalovanému těžařstvu za způsobenou škodu. Než ani ostatní opomenutí, z nichž žalobci náhradní nárok čerpají, nelze přičísti žalovanému za vinu. Hlavní příčinou neštěstí, k němuž dne 10. června 1924 došlo, bylo, že důl nebyl náležitě větrán, že k čerpání vody z dolu bylo používáno čerpadla benzinového místo pumpy závěsné a že nebyl na dole aspoň jeden přístroj hadicový. Tak zní posudek znalce Dr. P-a, z něhož procesní soud vychází. Že nebyly tyto věci opatřeny, za to nemůže žalovaný, jenž bezpečnostní opatření pro důl požadoval, nýbrž správa závodu, jež věci ty měla opatřiti. Ostatně o skutečnost, že k čerpání vody bylo používáno čerpadla benzinového a nikoli závěsného, žalobci nárok svůj ani neopřeli.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobců.

D ů v o d y:

Dovolání, opřené o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. není opodstatněno. Pokud jest předmětem dovolání rozhodnutí týkající se žalovaného F-a, jest tento dovolací důvod opřen o názor dovolatelů, že žalovaný F. i jako jednající ředitel těžařstva A. je třetí osobou po rozumu § 47 zák. ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. zák. z roku 1888 a tudíž ručí

za nehody, které způsobil, neomezeně podle 30. hlavy občanského zákona, tedy i za nehody způsobené kulposním jednáním neb opomenutím. Dovolání poukazuje sice v těchto směrech na ustanovení §§ 138, 144, 145 ob. zák. horního a snaží se zdůraznit rozdíl mezi právním postavením ředitelství těžářstva a jeho předsedy; na tom však v souzeném případě nesejde, poněvadž skutkový podklad těchto právních úvah dovolatelů, jako by představenstvo těžářstva A. se skládalo mimo žalovaného F-a také z jiných osob, jest, byť i výslovně dovolateli tvrzen nebyl, novotou v řízení dovolacím nepřipustnou, a jest z toho vycházeti, že představenstvo těžářstva A. tvoří jen žalovaný F. Podkladem pro právní posouzení otázky, ručí-li žalovaný F. a do jaké míry, za následky důlního neštěstí ze dne 10. června 1924, jest zjištění napadeného rozsudku, že syn žalobcův byl těžářstvem A. proti úrazu pojištěn a že v době neštěstí byl žalovaný F. jednajícím ředitelem tohoto těžářstva. Napadený rozsudek důvodně se dovolává ustanovení §§ 138, 144 a 146 obecného zákona horního a jest po rozumu § 144 tohoto zákona hledíc k doslovu druhého odstavce § 45 zák. ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. zák. z roku 1888 jednajícího ředitele těžářstva (žalovaného F-a) považovati za osobu zmíněnou v posléze uvedeném zákonném ustanovení (§ 45 odst. 2), jež podle § 46 tohoto zákona ručí za následky úrazu jen, jestliže úraz přivodila zúmyslně. (Srovnej rozhodnutí čís. 128 sb. n. s., 1848 sbírky Nowakovy). Že by byl žalovaný F. neštěstí ze dne 10. června 1924 způsobil činností úmyslnou, nebylo žalobci ani tvrzeno.

Dovolání však není opodstatněno ani, pokud jest jeho důvodem mylné právní posouzení věci u žalovaného G-a. Tento dovolací důvod vidí dovolatelé v tom, že odvolací soud nedospěl k úsudku, že jest G. osobou podle § 1315 obč. zák. nezpůsobilou, a dále v jeho názoru, že za opomenutí včasného opatření nejnutnějších ochranných přístrojů není zodpovědným závodní, nýbrž závodní správa. Otázka způsobilosti neb nezpůsobilosti žalovaného G-a podle § 1315 obč. zák. by však přicházela v úvahu jen, šlo-li by o ručení žalovaného těžářstva za osobu jím k provozu dolu upotřebenou, ve kterémžto směru však napadený rozsudek správně zdůraznil, že při úrazech podnikových platí o ručení za úrazy zvláštní předpisy úrazového zákona, nikoliv všeobecné ustanovení § 1315 obč. zák. I když dovolání vychází ze stanoviska, že podkladem uplatňovaného nároku na náhradu škody proti G-ovi jsou nedostatečná bezpečnostní opatření na dole A. za vedení závodního ředitele G-a v celku, jsou pro posouzení otázky, tkví-li v chování se tohoto žalovaného podstata hrubého zavinění po rozumu § 47 zák. ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. z. z roku 1888 rozhodna skutková zjištění učiněná shodně oběma soudy nižších stolic, tedy hlavně zjištění, že se G. po správě závodu opatření ochranných přístrojů a zařízení skutečně, ovšem bezvýsledně, domáhal. I dovolací soud jest názoru, že jeho povinnosti v tomto směru nešly tak daleko, že se měl vzdáti postavení závodního ředitele na jámě žalovaného těžářstva, nemohl-li dosavadními zákroky prosaditi u závodní správy účelné nápravy nehledíc ani k tomu, že jest nanejvýše pochybné, s jakým výsledkem by bylo spojeno případné odstoupení žalovaného G-a z jeho místa jako závodního ředitele. Ve zjištěném postupu žalovaného G-a nespátřuje tedy ani dovolací

soud hrubého zavinění podle § 47 úrazového zákona, i když se bere zřetel také na ustanovení § 1299 obč. zák. dopadajícího na souzený případ proto, že jde o závodního schváleného na kutací jámě ministerstvem veřejných prací. Jest proto názor napadeného rozsudku, že za opomenutí včasného opatření ochranných přístrojů pro důl A. není práv žalovaný G., ale závodní správa, po stránce právní správný.

Čís. 12933.

Úmluva ujednaná při podpisu dlužního úpisu o tom, že rukojmí podepsal dlužní úpis jen pod podmínkou, že bude ručiti jako rukojmí a plátce jen po určitou dobu, nevyžaduje písemné formy.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv I 56/32.)

Podle dluhopisu ze dne 10. října 1924 přistoupil žalovaný k dluhu 10.000 Kč Josefa K-a jako rukojmí a plátce, a měl býti dluh do čtyř let úplně splacen. Žalobu, zadanou roku 1931, již se domáhal žalobce zaplacení 10.000 Kč na žalovaném jako rukojmím a plátcí, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu s příkazem, by o odvolání žalobce znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Nelze souhlasiti s právním názorem, z něhož odvolací soud odepřel po právní stránce jakýkoliv význam úmluvě ujednané podle tvrzení žalovaného při vystavení a podpisu dlužního úpisu o tom, že žalovaný podepsal dlužní úpis toliko pod tou podmínkou, že bude ručiti jako rukojmí a plátce jen po dobu čtyř roků. Pokud odvolací soud má za to, že taková úmluva nemá význam, ježto potřebovala podle § 1346 obč. zák. písemné formy, nemá názor jeho oporu v tomto ustanovení zákona. Podle § 1346, druhý odstavec obč. zák. jest k platnosti rukojemské smlouvy zapotřebí, by prohlášení, kterým se rukojmí zavazuje, bylo dáno písemně. Tomu však rozuměti, jakž vyslovil nejvyšší soud v rozhodnutí čís. 3918 sb. n. s. tak, že se vyžaduje písemnost jen pro prohlášení, jímž se rukojmí zavazuje, a že není třeba, by byly všechny podmínky rukojemské smlouvy obsaženy v písemném prohlášení. Nebylo proto ani v souzeném případě třeba, by bylo i časové obmezení, že žalovaný »bude ručiti jako rukojmí a plátce pouze na dobu čtyř roků«, zřízeno písemně, mělo-li býti platným, a stačilo pro platnost závazku žalovaného jako rukojmího a plátce podle § 1346 obč. zák., že žalovaný písemně prohlásil, jak je nesporné, že přistupuje k závazkům dlužním úpisem převzatým jako rukojmí a plátce. Co se týče právní povahy úmluvy ujednané podle tvrzení žalovaného při vystavení a podpisu dlužního úpisu, že totiž žalovaný podpisuje a podepsal dlužní úpis jen pod podmínkou, že bude ručiti jako rukojmí a plátce jen po dobu čtyř roků, šlo zřejmě o písemně zřízenou úmluvu s časovým obmezením závazku